

پروتوكول الحاقی کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملي
درمورد
بازدارندگی، فرون Shanی و تعزیر قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال

سازمان ملل متحد
سال ۲۰۰۰

پروتوكول الحاقی کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرامی

درمورد

بازدارندگی، فرون Shanی و تعزیر قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال

پیشگفتار

دول عضو این پروتوكول،

با اعلام اینکه مبارزه با قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال، پیشگیری از چنین قاچاق، مجازات قاچاقبران و حمایت از قربانیان چنین قاچاق به شمول تامین حقوق بشری آنان، ضرورت به اتخاذ اقدامات گسترده بین المللی در مالک مبدأ، ترازیت و مقصد دارد؛

نظر به اینکه علی رغم موجودیت اسناد بین المللی گوناگون درخصوص قواعد و اقدامات عملی مبارزه علیه بهره کشی از انسان بویژه زنان و اطفال، سند جهانی که تمامی جنبه های قاچاق انسان را احتوا نماید وجود ندارد؛

با ابراز نگرانی از اینکه عدم وجود چنین سندی منتج به حمایت و پشتیبانی ناکافی از افراد آسیب پذیر به قاچاق انسان می گردد؛

با یادآوری قطعنامه ۱۱۱/۵۳ مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورخ ۹ دسامبر ۱۹۹۸، که در آن مجمع بر تاسیس یک کمیته باز بین الدول غرض تنظیم یک کنوانسیون بین المللی علیه جرایم سازمان یافته فرامی و بحث روی تنظیم یک سند بین المللی راجع به قاچاق زنان و اطفال فیصله نموده بود؛

با اطمینان از اینکه الحق یک پروتوكول به کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرامی درمورد بازدارندگی، فرون Shanی و تعزیر قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال در پیشگیری و مبارزه با جرم مذکور مفید و کارا می باشد؛
بر مواد ذیل موافقت نموده اند:

اول: احکام عمومی

ماده ۱

ارتباط پروتوكول با کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرامی

۱. این پروتوكول ضمیمه الحقی کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرامی می باشد. این پروتوكول یکجا با کنوانسیون تفسیر می گردد.

۲. احکام کنوانسیون، با در نظر داشت اختلافات مربوطه، به استثنای حالاتی که در این سند پیش بینی شده است بر پروتوكول تطبیق می گردد.

۳. تخلفاتی که ماده ۵ این پروتوكول تسجيل می نماید به عنوان تخلفات مندرج کنوانسیون تفسیر می گردد.

ماده ۲

بیان اهداف

این پروتوكول اهداف ذیل را دنبال می نماید:

(الف) جلوگیری از قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال و مبارزه با آن؛

(ب) مساعدت به قربانیان قاچاق انسان و حمایت از این قربانیان با احترام کامل به حقوق بشری آنان؛

(ج) گسترش همکاری‌ها میان دول عضو به منظور نیل به اهداف یاد شده.

ماده ۳

/استعمال اصطلاحات

از منظر این پروتوكول:

(الف) اصطلاح «قاچاق انسان» به معنای جلب، حمل و نقل، نگهداری و دستیابی به افراد بوسیله تهدید یا استفاده از زور یا سایر اشکال اجبار، آدم ریابی، تقلب، فربیکاری، سواستفاده از قدرت، حالت آسیب پذیری، پرداخت یا حصول پول یا منافع مالی برای تأمین رضایت یک فرد، که بر فرد دیگر کنترول دارد، غرض بهره کشی می باشد. بهره کشی کم از کم شامل بهره کشی جهت روپیگری یا فحشاء یا سایر اشکال بهره برداری جنسی، کار اجباری، بردگی یا اعمال مشابه به بردگی، خدمت اجباری یا برداشت اعضای بدن افراد می باشد؛

(ب) رضایت قربانی قاچاق انسان به بهره کشی مورد نظر در بند (الف) این ماده در حالاتی که ابزارهای مندرج بند (الف) به کار گرفته شده باشد بی ارتبا و نامریط می باشد؛

(ج) جلب، حمل و نقل، نگهداری و دستیابی به یک طفل غرض بهره کشی حتی اگر هیچ یک از ابزارهای مندرج بند (الف) این ماده استعمال نشده باشد، «قاچاق انسان» شمرده می شود؛

(د) «طفل» تمام افراد زیر سن ۱۸ سال پنداشته می شود.

ماده ۴

ساخته تطبیق

این پروتوكول، به استثنای حالاتی که در این سند تصریح شده است، بر پیشگیری، تحقیق و مجازات تخلفات مندرج ماده ۵ این پروتوكول زمانی که تخلفات طبیعتاً "ماورای کشور و از سوی یک گروه جنایتکار سازمان یافته انجام شده باشند و همچنان بر پشتیبانی از قربانیان چنین تخلفاتی تطبیق می گردد.

ماده ۵

جرائم پنداشی

۱. دولت‌های عضو تدبیر تقنینی و سایر اقدامات لازم را جهت تسجيل اعمال مندرج ماده ۳ این پروتوكول به عنوان تخلفات جنایی زمانی که اعمال مذکور عمداً صورت می پذیرند، اتخاذ می نمایند.

۲. دولت‌های عضو تدبیر تقنینی و سایر اقدامات لازم را جهت تسجيل اعمال ذیل به عنوان تخلفات جنایی اتخاذ می نمایند:

(الف) تلاش جهت ارتکاب تخلفات مندرج بند ۱ این ماده، مشروط به احکام نظام حقوقی دولت‌های عضو؛

(ب) اشتراک به عنوان شریک جرم جهت ارتکاب تخلفات مندرج بند ۱ این ماده؛

(ج) و سازماندهی یا هدایت سایر افراد جهت ارتکاب تخلفات مندرج بند ۱ این ماده.

دوم: حمایت از قربانیان قاچاق انسان

ماده ۶

مساعدت به قربانیان قاچاق انسان و حمایت از آنان

۱. در حالات مناسب و تاجاییکه قانون داخلی اجازه می دهد، دولت های عضو از حريم و هویت قربانیان قاچاق انسان، به شمول حفظ محرومیت مراحل قانونی مربوط به چنین قاچاقی، محافظت می نمایند.

۲. دولت های عضو در قانون داخلی یا نظام اجرایی خویش اقداماتی که به قربانیان قاچاق انسان در حالات مناسب موارد ذیل را تامین می نماید می گنجانند:

(الف) اطلاعات و معلومات درخصوص مراحل و جریانات اجرایی و قانونی ذیربطة؛

(ب) کمک و مساعدت جهت ارائه دیدگاه ها و نگرانی های قربانیان و ملاحظه بر آن دیدگاه ها و نگرانی ها در مراحل قضایی به نحوی که حق متخلفین به دفاع نقض نگردد.

۳. دولت های عضو اجرای اقداماتی را جهت بهبود فزیکی، روانی و اجتماعی قربانیان قاچاق انسان، در حالات مناسب، به همکاری موسسات غیردولتی، سازمان ها ذیدخل و ارگان های جامعه مدنی به ویژه در تهیه و تدارک موارد ذیل مدنظر قرار می دهند:

(الف) مسکن متناسب بانياز؛

(ب) مشاوره و اطلاع رسانی مخصوصاً "درمورد حقوق قانونی قربانیان قاچاق انسان به گونه ای که برای آنان قابل درک و فهم باشد؛

(ج) کمک و مساعدت صحی، روانی و مادی؛

(د) و ایجاد فرصت های شغلی، تعلیمی و حرفوی.

۴. دولت های عضو، سن، جنسیت و نیازهای ویژه قربانیان قاچاق انسان، اخسا" اطفال، به شمول مسکن مناسب، تعلیم و تربیه و مراقبت را در تطبیق احکام این ماده مدنظر قرار می دهند.

۵. دولت های عضو جهت تامین امنیت فزیکی قربانیان قاچاق انسان زمانی که آنان در ممالک شان به سر می برند تلاش می نمایند.

۶. دولت های عضو تدبیری را جهت قادرسازی قربانیان قاچاق انسان برای مطالبه غرامت در نظام قانونی داخلی شان می گنجانند.

ماده ۷

وضعیت قربانیان قاچاق انسان در دول دریافت کننده

۱. به علاوه اتخاذ تدبیر و اقدامات مطابق با ماده ۶ این پروتکول، دولت های عضو اتخاذ تدبیر تقنینی و سایر اقدامات لازم را جهت اجازه به قربانیان قاچاق انسان برای اقامت موقت یا دائمی در ممالک شان در حالات مناسب مورد ملاحظه قرار می دهند.

۲. در تطبیق احکام مندرج بند ۱ این ماده، دولت های عضو به عوامل انساندوستانه و محبت آمیز توجه ویژه مبذول می نمایند.

ماده ۸

بازگشت قربانیان قاچاق انسان

۱. دولت عضوی که قربانی قاچاق تبعه اصلی آن بوده و یا دولت دریافت کننده که قربانی دارنده ویژه اقامت دائمی در آن کشور باشد، با توجه مزید به امنیت فرد مذکور، بازگشت وی را بدون تأخیر بی مورد و غیرموجه تسهیل و قبول می نماید.

۲. دولت های عضو با توجه مزید به امنیت قربانی قاچاق انسان و طی مراحل حقوقی قربانی؛ وی را ترجیحاً" به نحو داوطلبانه ای به دولت عضوی که قربانی تبعه آن بوده و یا هنگام ورود به سرزمین دولت عضو دریافت کننده از حق اسکان دائمی برخوردار بوده است، باز می گرداند.

۳. به درخواست دولت عضو دریافت کننده، دولت عضو درخواست شده، بدون تأخیر بی مورد و غیرموجه، صحت و سقمه تابعیت قربانی قاچاق انسان یا فردی را که هنگام ورود به سرزمین دولت عضو دریافت کننده از حق اسکان دائمی برخوردار بوده است تشخیص می نماید.

۴. به منظور تسهیل بازگشت یک قربانی قاچاق انسان که فاقد مدارک معتبر می باشد، دولت عضوی که قربانی تبعه آن یا فردی است که هنگام ورود به سرزمین دولت عضو دریافت کننده از حق اسکان دائمی برخوردار بوده است، به درخواست دولت عضو دریافت کننده صدور مدارک مسافرت یا هر مدرک لازمی که فرد را جهت بازگشت به کشور خویش قادر می سازد موافقت می نماید.

۵. این ماده عاری از هر نوع تناقض با حقوق قربانیان قاچاق انسان بر اساس قانون داخلی دولت عضو دریافت کننده می باشد.

۶. این ماده عاری از هر نوع تناقض با ترتیبات یا موافقت نامه های دوجانبه یا چندجانبه که کلا" یا قسمما" بر بازگشت قربانیان قاچاق انسان قابل تطبیق می باشد شمرده می شود.

سوم: بازدارندگی، همکاری و سایر ترتیبات

۹ ماده

پیشگیری از قاچاق انسان

۱. دولت های عضو به منظور نیل به اهداف ذیل؛ برنامه ها، سیاست ها و سایر اقدامات گسترده و فraigیری را اتخاذ می نمایند:

(الف) جلوگیری از قاچاق انسان و مبارزه با آن؛
(ب) و حمایت از قربانیان قاچاق انسان بویژه زنان و اطفال در برابر قربانی بیشتر.

۲. دولت های عضو جهت به عهده گیری تدبیری چون برنامه های پژوهشی، اطلاعاتی و تبلیغاتی و طرح های اجتماعی و اقتصادی به منظور پیشگیری از قاچاق انسان و مبارزه با آن سعی و تلاش می نمایند.

۳. سیاست ها، برنامه ها و سایر اقدامات اتخاذ شده مطابق با این ماده، در حالات مناسب، شامل همکاری با موسسات غیردولتی، سازمان های ذیربیط و ارگان های جامعه مدنی می باشد.

۴. دولت های عضو اقداماتی را از طریق تحکیم همکاری های دوجانبه یا چندجانبه جهت رفع عوامل آسیب پذیری افراد بویژه زنان و اطفال به قاچاق انسان نظیر فقر، عقب ماندگی و فقدان فرصت های مساوی اتخاذ می نمایند.

۵. دولت های عضو اقدامات تقنیتی و سایر تدبیر فرهنگی، اجتماعی و آموزشی لازم را از طریق تعمیق همکاری های دوجانبه یا چندجانبه به منظور کاهش تقاضا برای بهره کشی از انسان بویژه زنان و اطفال که منجر به قاچاق می گردد اتخاذ می نمایند.

۱۰ ماده

تبادل اطلاعات و آموزش

۱. مقامات دولت های عضو در امر اجرای قانون مهاجرت و سایر مقامات ذیربیط دولت های عضو، در حالات مناسب، با تبادل اطلاعات مطابق با قانون داخلی شان در موارد ذیل با یکدیگر همکاری و همیاری می نمایند:

(الف) در تشخیص اینکه آیا مرتکبین یا قربانیان قاچاق انسان با مدارک مسافرت مربوط به افراد دیگر یا بدون مدارک مسافرت در حال گذر یا تلاش برای گذر از یک مرز بین المللی می باشند؛

(ب) در تشخیص نوع مدارک مسافرتی که افراد برای عبور از یک مرز بین المللی غرض قاچاق انسان استفاده کرده اند یا در تلاش برای استفاده بوده اند؛

(ج) و در تشخیص راه ها و شیوه هایی که گروه های جنایتکار سازمان یافته غرض قاچاق انسان از آن استفاده کرده اند، به شمول راه های جلب و حمل و نقل قربانیان، روابط میان افراد و گروه های قاچاقبر و اتخاذ اقدامات لازم جهت شناسایی آنان.

۲. دولت های عضو آموزش های لازم برای مقامات شان در امر اجرای قانون مهاجرت را جهت پیشگیری از قاچاق انسان فراهم می نمایند. آموزش ها باید بر شیوه های بازدارنده، تعقیب قانونی قاچاقبران و تامین حقوق قربانیان به شمول محافظت از آنان در برابر قاچاقبران استوار باشد. آموزشها؛ رعایت حقوق بشر، مسایل جنسی و مسایل اطفال را در نظر می گیرد و همکاری ها با موسسات غیردولتی، سازمان های ذیربیط و ارگان های جامعه مدنی را گسترش می دهد.

۳. هر دولت عضوی که اطلاعاتی را دریافت می نماید؛ محدودیت هایی را که دولت عضو فرستنده اطلاعات بر استفاده از آن اطلاعات وضع می کند مراجعات می نماید.

۱۱ ماده

اقدامات سرحدی

۱. بدون اینکه با تعهدات بین المللی در رابطه با تحرک آزاد مردم تناقص صورت گیرد، دولت های عضو تاجاییکه امکان دارد کنترول سرحدی را جهت پیشگیری و کشف قاچاق انسان استحکام می بخشنند.

۲. دولت های عضو تدبیر تقویتی و سایر اقدامات مناسب را جهت جلوگیری از ارتکاب تخلفات مندرج ماده ۵ این پروتوكول در وسایط ترانسپورتی که شرکت های مسافربری و تجاری از آن استفاده می کنند اتخاذ می نمایند.

۳. بدون اینکه با میثاق های بین المللی قابل تطبیق تناقص صورت گیرد، شرکت های مسافربری و تجاری، و مالک یا متصلی وسایط ترانسپورتی مکلف می باشند تا از حمل مدارک ضروری مسافرت از سوی مسافرین هنگام ورود به دولت دریافت کننده اطمینان حاصل نمایند.

۴. دولت های عضو، در حدود قانون داخلی، گام های لازم را جهت وضع مجازات برای تخطی از مکلفیت مندرج بند ۳ این ماده، بر می دارند.

۵. دولت های عضو، در حدود قانون داخلی، گام های ضروری را جهت ممانعت از ورود یا ابطال ویژه افرادی که در ارتکاب تخلفات مندرج این پروتوكول دست داشته اند، بر می دارند.

۶. بدون اینکه با ماده ۲۷ کنوانسیون تناقص صورت گیرد، دولت های عضو با برقراری و تداوم ارتباطات مستقیم، همکاری ها را میان موسسات کنترول کننده سرحدات بسط و گسترش می دهند.

۱۲ ماده

امنیت و کنترول مدارک

دولت های عضو:

(الف) عدم سواستفاده، جعل یا تغییر غیرقانونی، تکثیر یا صدور مجدد مدارک هویت یا مسافرت صادر شده از طرف خویش را تامین می نمایند.

(ب) اعتبار و امنیت مدارک هویت و مسافرت را جهت جلوگیری از استفاده، صدور و کپی غیرقانونی آن تامین می نمایند.

۱۳ ماده

مشروعيت و اعتبار اسناد

به درخواست یک دولت عضو، دولت عضو درخواست شده، در حدود قانون داخلی، در ظرف مدت معقولی مشروعيت و اعتبار اسناد هویت و مسافرتی که صادر شده و یا ادعای صدور آن به نام دولت عضو یا ظن استفاده از آن در قاچاق انسان می رود را تشخیص می نماید.

چهارم: احکام نهایی

۱۴ ماده

ماده متفرقه

۱. این پروتوكول حقوق، وجایب و مکلفیت های دول و افراد در قبال قانون بین الملل به شمول قوانین بشردوستانه بین المللی و قوانین بین المللی حقوق بشر مخصوصاً "کوانسیون ۱۹۵۱ و پروتوكول ۱۹۶۷ درمورد وضعیت پناهندگان و اصل جلوگیری از طرد مرز پناهندگان همانگونه که در آن اسناد درج شده است را متأثر نمی نماید.

۲. اقدامات یاد شده در این پروتوكول به نحوی تعبیر و تطبیق می گردد که عاری از تبعیض نسبت به قربانیان قاچاق انسان باشد. اقدامات مذکور مطابق با اصول شناخته شده بین المللی علیه تبعیض تعبیر و تطبیق می گردد.

۱۵ ماده

حل و فصل مناقشات

۱. دولت های عضو کوشش می نمایند مناقشات شان درخصوص تعبیر و تطبیق این پروتوكول را از طریق مذاکره برطرف نمایند.

۲. اگر مناقشه بین دو یا بیشتر از دو دولت عضو درخصوص تعبیر و تطبیق این پروتوكول طی یک مدت زمانی معقول از طریق مذاکره حل نگردد، به درخواست یکی از دولت های عضو درگیر مناقشه، موضوع به داوری سپرده می شود. اگر شش ماه پس از تاریخ درخواست برای داوری، دولت های عضو درگیر مناقشه بر تشکیل هیات داوری به توافق نرسند، هر یک از طرفین مناقشه می تواند موضوع را بر اساس اساسنامه محکمه بین المللی عدالت به محکمه مذکور راجع نماید.

۳. دولت های عضو هنگام توشیح، تصویب، پذیرش، تایید یا الحاق به این پروتوكول می توانند اعلام نمایند که خود را مکلف به اجرای بند ۲ این ماده نمی دانند. سایر دولت های عضو در ارتباط با دولت عضوی که شرطی را وضع نموده است مقید به اجرای بند ۲ این ماده نمی باشند.

۴. دولت هایی عضوی که مطابق با بند ۳ این ماده شرط گذاری نموده اند می توانند هر زمانی از طریق اطلاعیه عنوانی سرمنشی سازمان ملل متحد شرط خویش را رفع نمایند.

۱۶ ماده

توضیح، تصویب، پذیرش، تایید و الحاق

۱. توشیح این پروتوكول از ۱۲ تا ۱۵ دسامبر ۲۰۰۰ در شهر پارمومی ایتالیا و سپس تا ۱۲ دسامبر ۲۰۰۲ در مقر سازمان ملل متحد در نیویارک برای دولت‌ها آزاد می‌باشد.

۲. توشیح این پروتوكول برای سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای به شرط آنکه حداقل یکی از دولت‌های عضو این سازمان‌ها، مطابق با بند ۱ این ماده، پروتوكول فعلی را توشیح نموده باشد، آزاد می‌باشد.

۳. این پروتوكول در معرض تصویب، پذیرش یا تایید قرار دارد. استناد تصویب، پذیرش یا تایید نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به وديعه سپرده می‌شود. سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای در صورتی می‌توانند سند تصویب، پذیرش یا تایید خویش را نزد سرمنشی به وديعه بسپارد که حداقل یکی از دولت‌های عضو آن سازمانها چنین کاری را انجام داده باشد. در سند تصویب، پذیرش یا تایید، سازمان‌های مذکور حدود صلاحیت خویش را در رابطه با احکام این پروتوكول اعلام می‌نمایند. سازمانها، امانتدار پروتوكول را از هر تغییر و تعديلی درمورد حدود صلاحیت خویش مطلع می‌نمایند.

۴. الحق به این پروتوكول برای دولت‌ها و سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای که حداقل یکی از دولت‌های عضو آن به عضویت این پروتوكول درآمده است، آزاد می‌باشد. استناد الحق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به وديعه سپرده می‌شود. در زمان الحق، سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای حدود صلاحیت خویش را در ارتباط با احکام این پروتوكول اعلام می‌نمایند. سازمان‌های یاد شده؛ امانتدار این پروتوكول را از هر تغییر یا تعديلی در حدود صلاحیت خویش مطلع می‌نمایند.

۱۷ ماده

انفاذ

۱. این پروتوكول در نومنین روز پس از تاریخ سپرده شدن چهلمین سند تصویب، پذیرش، تایید یا الحق نافذ می‌گردد، اما این پروتوكول پیش از انفاذ کنوانسیون نافذ نمی‌گردد. از منظر این بند، استناد سپرده شده از سوی سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای به عنوان ضمایم الحقیقی به استنادی که از سوی دولت‌های عضو آن سازمان‌ها سپرده شده است، پنداشته نمی‌شوند.

۲. برای دولت‌ها و سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای که پروتوكول حاضر را پس از سپرده شدن چهلمین سند؛ تصویب، پذیرش، تایید یا به آن الحق می‌نمایند، این پروتوكول در سی امین روز پس از تاریخ سپرده شدن سند مربوط آن دولت‌ها یا سازمان‌ها یا در تاریخ انفاذ این پروتوكول مطابق با بند ۱ این ماده، نافذ می‌گردد.

۱۸ ماده

تعديل

۱. بعد از سپری شدن پنج سال از انفاذ این پروتوكول، دولت‌های عضو پروتوكول می‌توانند تعديل پیشنهاد و آن را نزد سرمنشی سازمان ملل متحد حفظ نمایند. سپس سرمنشی سازمان ملل متحد به منظور غور و فیصله بر تعديل پیشنهادی، تعديل مذکور را به دولت‌های عضو و کنفرانس دول کنوانسیون مکاتبه می‌نماید. دولت‌های عضو این پروتوكول در کنفرانس دول جهت دستیابی به توافق نظر بر تعديلات پیشنهادی تمامی کوشش خویش را به خرج می‌دهند. اگر تلاش‌ها برای رسیدن به توافق نظر به شکست روبرو می‌شود، تعديل پیشنهادی، به عنوان آخرین چاره، جهت پذیرش نیاز به تصویب اکثریت دو سوم دولت‌های عضو پروتوكول حاضر و رأی دهنده در اجلاس کنفرانس دول دارد.

۲. سازمان‌های همکاری اقتصادی منطقه‌ای، در حدود صلاحیت شان، رأی خویش را مطابق با این ماده و برابر با تعداد دولت‌های عضو آن سازمان‌ها که به عضویت این پروتوكول درآمده اند، اعمال می‌نمایند. سازمان‌های مذکور در مواردی که دولت‌های عضو شان رأی خود را صادر می‌نمایند و بر عکس رأی خویش را اعمال نمی‌نمایند.

۳. تعديلی که مطابق با بند ۱ این ماده پذیرفته می شود در معرض تصویب، پذیرش یا تایید دولت های عضو قرار می گیرد.

۴. تعديلی که مطابق با بند ۱ این ماده پذیرفته می شود نود (۹۰) روز پس از تاریخ سپرده شدن استناد تصویب، پذیرش یا تایید آن تعديل نزد سرمنشی سازمان ملل متحد بر دولت های عضو نافذ می گردد.

۵. زمانی که تعديلی نافذ می گردد، دولت های عضوی که با آن موافقت نموده اند، مکلف به اجرای آن می گردد. سایر دولت های عضو مکلف به اجرای احکام این پروتوكول و تعديلات سابقه ای که تصویب، پذیرش یا تایید نموده اند، باقی می مانند.

۱۹ ماده

فسخ

۱. دولت های عضو می توانند از طریق اطلاعیه کتبی عنوانی سرمنشی سازمان ملل متحد این پروتوكول را فسخ نمایند. فسخ پروتوكول بعد از سپری شدن یک سال از تاریخ دریافت اطلاعیه از سوی سرمنشی سازمان ملل متحد صورت می پذیرد.

۲. سازمان های همکاری اقتصادی منطقه ای در صورتی که دولت های عضو آن سازمان ها این پروتوكول را فسخ نموده اند، می توانند از پروتوكول انفصل نمایند.

۲۰ ماده

امانت داری و زبانها

۱. سرمنشی سازمان ملل متحد به عنوان امانتدار این پروتوكول تعیین گردیده است.

۲. این پروتوكول که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن از اعتبار مساوی برخوردار است، نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به ودیعه سپرده می شود.

نوت: افغانستان تا هنوز این سند الحاقیه را امضا و یا تصویب نکرده است.